ስደተኛ ታት ደቂ ኣንስትዮ

British Red Cross

ዲጂታላዊ ምብቃዕን ምትእስሳር ፕሮጀክትን

ክፍሊ 5 – ደቂ ኣንስትዮ፣ ህጻናትን መሰላት ሓለዋን

Home Office

The power of kindness

እንቋዕ ደሓን መጻእኹም!

ሎሚዓንቲ :

- ናይ ‘ውልቃዊ ድሕነት’ ትርጉም ክንመያየጥ ኢና
- ብዛዕባ ‘ኮማዊ ድሕነት’ ክንርኢ ኢና
- ብዛዕባ መሰላትን ሓለዋን ከሜመ ሪፖርት ከምዝገበርን
- ናይ ህጻን መሰላት ክንመያየጥ ኢና

ዝትግበሩ ሕግታት

- ምሽጥር ምዕቃብ
- ውሑስ ቦታ
- ናይ ቴሌፎናት ድምጺ ምጥፋእ
- ምክብባር
- ነቓፊ ዘይምኳን
- ኣብ ሓደ እዋን ሓደ ጊዜ ምዝራብ
- ኣብ እትዛረበሉ እዋን እቲ ዙም (Zoom)ምጥፋእ
- **ክድገም እትደልዮ ነገር ምስዝህሉ ሕተት!**

- ዘይምፍለጥ ጸገም የብሉን

ናይ ውልቀ ድሕነት እንታይ ማለት እዩ?

“ ናይ **ውልቀ ሰብ** ውልቃዊ ህይወቱ ካብ ካልኦት ካብ ዝዘስዕብ ሓደጋ ወይ ኣካላዊ፣ ኣእምራዊ ወይ ኣካላዊ ጉድኣት ናጻ ኮይኑ ምምራሕ እዩ”

The power of kindness

ኣብ ጾታ-ዝተደረኸ ጥቕዓት(GBV)?

- መጥቃዕትን ግፍዕን ተመሳሰልቲ ድዮም?
- ኣብ መጥቃዕትን ስልጣንን ዘሎ ርክብ እንታይ እዩ?
- ምድሓንን ግዳይን ሓደ ዓይነት ድዮም?
- ኣጥቃዕቲ መን እዮም? ግዳያት/ዝደሓኑ እንመን እዮም?
- ናይ GBV ምኽንያታትን ኣስተዋጽኦ ዝገብሩ ነገራትን እንታይ እዮም?

The power of kindness

ትስማዕምዲ ዶስ ኣይትሰማዕምዕን?

ኩሎም ሰባት ናይ **መጥቃዕቲ ግዳይ** ናይ ምኻን ዕድል ኣለዎም ዶ ?

ኣብ ሓዳር ዘጋጥም **ኣገዲድካ ምድፋር** ከም ብካልእ ሰብ ዝፍጸም ምድፋር ከቢድ ኣይኮነን

ኣጥቃዕቲ ኣብ ጸገም ዘለዎ መንበሪታት ይምዕብሉ

ልኮልን ዕጽታትን ሰባት ዝበለጸ ኣብ መጥቃዕቲ ክሳተፉ ይገብሮም

The power of kindness

ብገበናዊ ተግባራት ዝርኣዩ ባህርያታት እንታይ እዮም ?

ናይ ገዛ ውሽጢ ጥቕዓት?

- ጾታዊ መጥቃዕቲ ሓዊሱ መብዛሕትኢ ብመጻምድኻ ወይ ናይ ቀደም መጻምዲ ዝፍጸም ግን ድማ ብኣባላት ወይ ስድራ ዝፍጸም ናይ ምቁጽጻር፣ ምግዳድ፣ ምፍርራሕን ምንሻውን ናይ ጎንጺ ባህርን ተግባርን ::
- ብጣዕሚ ዝተለመደ እዩ:: መብዛሕትኡ እዋን ኣብ ደቂ ኣንስትዮ ዘጋጥም ብደቂ ተባዕትዮ ዝፍጸም እዩ::

ናይ ገዛ ውሽጢ ጥቕዓት እዞም ዝስዕቡ ዘካትት ኮይኑ፤ ግና በዚኦም ጥራሕ ዝተገደበ ኣይኮነን:

- ብምግዳድ ምቁጽጻር (ጾታውን መጥቃዕቲ ተጠቒምካ ናይ ምፍርራሕ፣ ምንሻው፣ ምግላልን ምቁጽጻርን ተግባር)
- ስነ ኣእምራዊን/ወይ ኣእምራዊ ጥቕዓት
- ኣካላዊ ወይ ጾታዊ መጥቃዕቲ
- ናይ ፋይናንስ ወይ ኢኮኖሚያዊ መጥቃዕቲ
- ምምጉጣጥን ካብ ድልየት ውጻኢ ክትትል ምግባርን
- ብኦንላይን ወይ ዲጂታል ምጥቃዕ

The power of kindness

ፋይናንሳዊ መጥቃዕቲ እንታይ እዩ?

ብኣባላት ስድራ፣ ዓርኪ፣ መጻምዲ ወይ ኣሰራሒ ክጋጥም ዝኽእል:

- ካብ ፍቓድኪ ወጻኢ ገንዘብ እንተወሲዱ ወይ ብሽምኪ ልቓሕ እንተድኣወሲዱ
- ዝኾነ ሰብ ሒሳባትኪ ክቆጻጸር እተገይሩ
- ዝኾነ ሰብ ካብ ፍቓድኪ ወጻኢ ጥሮታኺ ወይ ቼክ እንተድኣተኻታቲሉ
- ሽሞም ናብ ሒሳብኪ እንተድኣወሲኾም
- ድልየትኪ ክትቅይሪ እንተድኣሓቲቶምኺ
- ዝኾነ ሰብ ዕድጊታት ክፍጸምለክን ንኣገልግሎታት ክኽፍለልክን እንተድኣክኢሉ፤ ግና እንታይ ከምዝኾነ እንተድኣዘይርኢኺ
- መሓዙትክን ስድራኽን ካብ ምርኣይ እንተድኣተኸልክሊለኪ፡፡

ብመጻምድኺ ክበጽሓኪ ዝኽእል ፋይናንሳዊ መጥቃዕቲ :

- ሰራሕ ጠተው ክትብሊ ወይ ናብ ስራሕ ከይትኑዲ እንተድኣገይሮም
- ናብ ኮሌጅ ወይ ዩኒቨርሲቲ ከይትኸዲ እንተድኣገይሮም
- ንሕድሕድ እትገዝእዮ ነገር ክትስልሒ እንተተድኣተገይርኪ
- ናይ ውሃቢ ሒሳባት ፋይናንሳዊ ኣገልግሎታት ክትረክብ እንተድኣዜክኢልኪ
- መጻምድኺ ኣገደስቲ ኣቁሑ ከይትገዝኢ እንተድኣገይሩኪ
- ተብሽምኪ ክሪደት ካርድታት/ወይ ልቓሓት ምውሳድ
- ናይ ስድራ በጀት ንዓኺ እንከይኣፍለጡ ዝትቀምሉ እንተድኣኮይኖም
- መጻምዲኺ ኩሎም ኣገልግሎታት ብሽምኪ ምስዝገብሮም፡፡

The power of kindness

ኮማዊ ድሕነት – ጸረ-ማሕበራዊ ዝኾነ ባህርይ

ጸረ ማሕበራዊ ዝኾነ ባህርይ:

- ንሰብ ምትንኻል፣ ምብስጫው፣ ምፍርራሕ ወይ ናይ ምጥፋእ ተግባር ወይ ናይ ካልእ ሰብ ብቕዓት ወይ ህይወት ዝጎድእ ጥፋእት
- እቲ ፈላማ ዘጋጥም ንእሽቶ ወይ ዘይጠቅም ኣጋጣሚ ክኸውን ይኽእል፣ ግና ጸረ-ማሕበራዊ ዝኾነ ተግባር ንነዊሕ እዋን ክቕጽልን ከቢድ ነገር ከስዕብ ዝኽእልን እዩ፡፡ ኩሎም ጸረ ማሕበራዊ ዝኾኑ ባህርያታት ከም ገበን ዘይከቑጸሩ ብዙሓት ገበናት እዮም ወይ ገበን ክኾኑ ይኽእሉ፡፡

ሪፖርት ምግባር ትኽእሊ ኢኺ:

- ናብ ገዛ መካረይኺ፣ እዚ ተኻረይቲ ናይ ክራይ ውዕል ክጥሕሱ ከምዘይብሎም ናይ ምርግጋጽ ሓላፍነት ኣለዎም
- ኣብ ከባቢኻ ንዘሎ ዝምልከቶ ክፍሊ ንኣብነት ንመንበሪ፣ ከባብያዊ ጥዕና ወይ ጸረ ማህሕበራዊ ጉጅለ፡፡
- ናብ ፖሊስ፣ ገበን ተፈጺሙ ኢልኪ እንተድኣሓሲብኪ፡፡

ጸረ ማህበረሰብ ዝኾነ ባህርይ እንተድኣጋጢሙካ ስጉምቲ ቅድሚ ምውሳዱ መረዳእታ ክተቕርብ ኣለካ፣ ንኣብነት እቶም ዘጋጠሙ ነገራት ዝገልጽ ጽሑፍ፡፡ እቲ ጸገም ዝገልጽ ዝተቀድሐ ድምጺ ክተቕርቢ ክትሕተቲ ትኽእሊ፡፡ ህጹጽ እንተድኣኮይኑ ናብ ፖሊስ ብ101 ወይ 999 ናብ ፖሊስ ምድዋ ትኽእሊ፡፡

The power
of kindness

ኣድልዎ – እንታይ እዩ?

ሓደ ሰብ ወይ ሰባት ብፍላይ ብሕብሪ ቆርበቶም ፣ ብጾትኦም ፣ ወዘተ ካብ ካልኦት ብዝተፈለየ መልክዑ ምርኣይ

- ዕድመ
- ናይ ጾታ ለውጢ
- ምምርዓው ወይ ኣብ ሲቪላዊ መጻምድነት ምህላው
- ጥንሰቲ ወይ ናነነ ዓመት ዕረፍቲ
- ኣካል ድስክልና
- ዘርኢ ንሕብሪ፣ ዜግነት፣ ዓሌት ወይ ብሄራዊ መበቆል ሓዊሱ
- ሃይማኖት ወይ እምነት
- ጾታ
- ናይ ጾታ ምርጫ

The power of kindness

ውዕልማዕርነት 2010

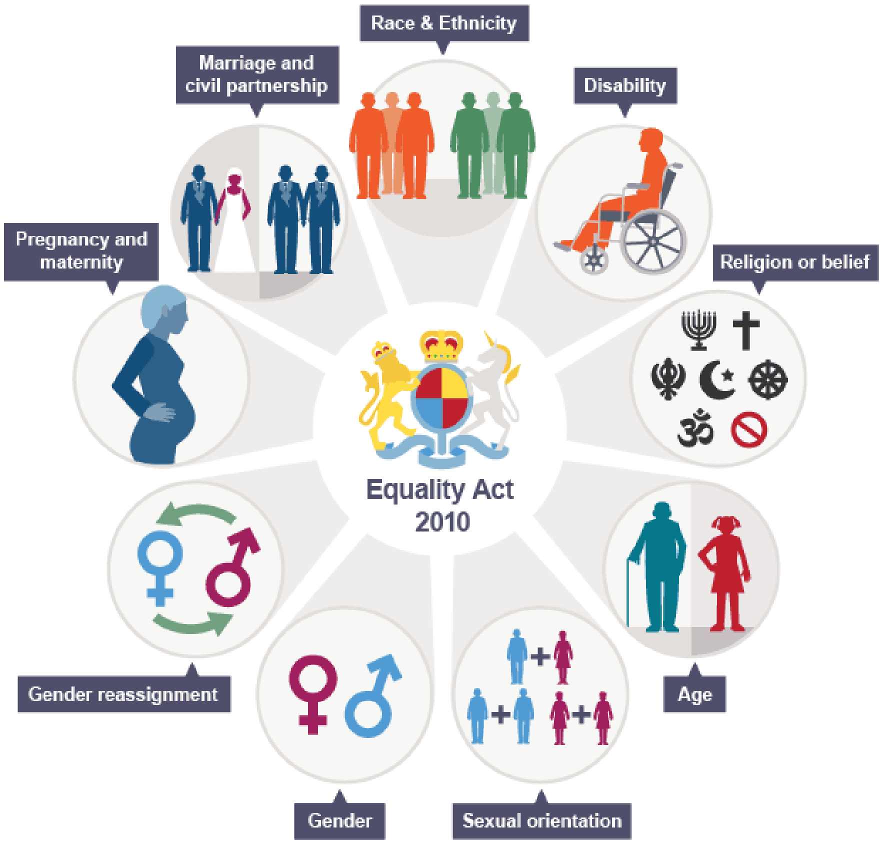

- እቲ ውዕል ማዕርነት 2010 ሰባት ኣብ ስራሕ ቦታን ኣብቲ ኮምን ኣድልዎ ከይብጸሖም ሕጋዊ ሓለዋ ዝህብ እዩ፡፡
- ቅድሚ ሕጂ ዝነበሩ ጸረ-ኣድልዎ ሕግታት ብነጸላ ውዕል ዝትክእ ኮይኑ እቲ ንምርዳእ ቀሊል ዝገበረን ኣብ ገለ ኩነታት ሓለዋ ዘጠናኸረን እዩ፡፡ ሓደ ሰብ ካብ ሕጊ ወጻኢ ኣብ ልዕሊኡ ክፍጸሙ ዝኽእሉ ተግባራት ዝተፈላለዩ ኣገባባት ነጺሩ እዩ፡፡
- ካብ ኣድልዎ ሓለዋ ዝግበረሉ መን ከምዝኾነ፤ ኣብዚ ሕጊ ዝተጠቀሰ ዓይነተታት ኣደልዎን ፍትሓዊ ዘይኮን ኣድለዎ ከምዝበጽሓካ እንተድኣተሰሚዑካ እንታይ ዓይነት ስጉምታት ከምዝወሰዱን ዝበለጸ ሓበሬታ ርኸብ፡፡

The power of kindness

ኮማዊ ድሕነት – ገበን ጽልኢት

ገበን ጽልኢት እንታይ እዩ?

ሓደ ሰብ ኣብ መመንነቱ ተደሪኽካ ዝፍጸም ኣጋጣሚ ወይ ገበን እዩ

ሓደ ሰብ በዚ ምኽንያት ተጻቢኡ ወይ ጽልኣት ከጋጥሞ ክሎ ሓሙሽተ ዓይነት 'መንነት' ኣሎ :

- ድስክልና
- ዓሌት ወይ ዘርኢ
- ሃይማኖት ወይ እምነት (እምነት ዘይምህላው እውን ይሓውስ)
- ጾታዊ ምርጫ
- ናይ ጾታ መንነት

ገበን ጽልኢት ወይ ተግባር ጽልኢት?

The power of kindness

ገበን ናብ ፖሊስ ሪፖርት ምግባር

Report a crime or incident

Is it an emergency?

Does it feel like the situation could get heated or violent very soon? Is someone in immediate danger? If so, please **call 999** now.

- ገበን ይፍጸም ምስዝህሉ ወይ ዝኾነ ሰብ ኣብ ሓደጋ ምስዝወድቕ ናብ 999 ደውሊ፡፡
- እቲ ገበን ህጹጽ ምስዘይኅውን ብ101 ደውሊ ወይ ኣብ ከባቢኺ ንዘሎ ፖሊስ ኣዛርቢ፡፡
- ሓበሬታ ንምሃብን ሕቶ ንምሕታትን ብ101 ደውሊ፡፡

The power of kindness

ሓደ ሰብ መጥቃዕቲ ሪፖርት ክገብር እንከሎ
እንታይ የጋጥም?

ናይ ህጻን ጥቕዓት

ኣርባዕተ ዓይነት ጥቕዓታት:

- ኣካላዊ ጥቕዓት
- ናይ ህጻን ጥቕዓት
- ዕሽሽ ምባል
- ስምዒታዊ ጥቕዓት

The power of kindness

ማሕበራዊ ኣገልግሎታት

ጻናት እንታይ ዓይነት ማሕበራዊ ኣገልገሎታት ከምዝረኽቡ ትፈልጡ ዶ?

ናይ ዓብይ ሰብን ህጻንን ማሕበራዊ ኣገልግሎታት ኣፈላላይ ትፈልጡ ዶ?

ኣብ መንጎ“ሓገዝ ዘድልዩ ህጻን” ን“ ናይ ህጻን ሓለዋን ”ዘሎ ኣፈላለላይ ትተፈልለጡ ዶ?

ናይ ህጻናት ማሕበራዊ ኣገልግሎታት ህጻናት ካብ ናይ ወለዶም ክንክን ብቐሊሉ ከንጽሎም ይኽእል እዩ ኢልኩም ዶ ትሓስቡ ?

The power
of kindness

ማሕበራዊ ኣገልግሎታት

ማሕበራዊ ኣገልግሎታት ኣብ ጸገም ዘለው ህጻናትን ዓበይቲ ሰባትን ድሕነት ናይ ምሕላውን ምምዕባልን ስታቱቴሪ ግዴታ ኣለዎም

ናይ ዓብይ ሰብ ማሕበራዊ ኣገልግሎት

1. ብምኽንያት ኣካላዊ ወይ ኣእምራዊ ኲነታት ናይ ክንክን ሓገዝን ድልየታት (ንኣብነት ዕብደት፣ ኣካላዊ መጥቃዕቲ፣ ኣብ ዕድመን ወይ ሕማንን)
2. ንጥቕዓት ወይ ማህሰይቲ ተቓሊዑ ዶ
3. ኣብ ድሕነቶም ርኡይ ጽልዋ እንተድኣሕዲሰሩ

ናይ ህጻናት ማሕበራዊ ኣገልግሎታት

1. ዝኾነ ኣብ ንሓደጋ ወይ ማህሰይቲ ዝተቓልዐ ህጻን፡፡
2. ህጻናት ብ:

- ቀዲምካ ምሕጋዝ
- ጸገም ዘለዎ ህጻን
- ናይ ህጻን ሓለዋ ክሕገዙ ይኽእሉ

The power of kindness

ህጻናት ኣብ ማሕበራዊ ኣገልገሎት ዘለዎም ግደ

- ናይ ህጻናት ድሕነት ናይ ምምዕባል ስታቱቶሪ ሓላፍነት፡፡
- ናይ ድልየት ገምጋም ምኪያዱ ስዒቡ ሰፊሕ ናይ ክንክን ኣገልግሎታት ንህጻናትን ስድረኦምን ምሃብ
- ናይ ስድራ ቤታ ዝደልይዎ ንክረኽቡ ብፍላይ ምስ ሰብ ሞያታት፣ ናይ ረደኤት ትካላትን ካልኦት ትካላትን ይሰርሑ

- **ስድራ ቤታት ኣብ ናይ ህጻናት ማሕበራዊ ኣገልግሎታት ከመይ ይሳተፉ?**
- ስድራ ቤታት ንናይ ማሕበራዊ ኣገልግሎታት ብቀጥታ ሓገዝ ይሓቱ
- ብካልኦት ሰብ ሞያታት(ፖሊስ፣ መምህራን፣ ካልኦት ኣባላት ሕብረተሰብ)ሪፈር ይበሃሉ፡፡ እቲ ሪፈር ምባል ብምኽንያት ድሕነት ወይ ዘተሓሳስብ ናይ ህጻን(ናት)ጉዳይ ዝስዕብ እዩ፡፡

The power of kindness

ናይ ህጻን ኣገልግሎታት ግዴታ ንምዕቃብን ምሕላውን

ሓገዝ ዘድልዮ ህጻን

ክፍሊ 17 ናይ ህጻናት ውዕል 1989

- ንሱ/ሳ እኹል ዝኾነ ስታንዳርድ ጥዕና ወይ ዕብየት ምስዘይህልዎም ወይ
- ንሱ/ንሳ ናይ ጥዕና ወይ ዕብየት ጸገም ምስዝህልዎም ወይ
- ንሱ/ንሳ ድስክልና ምስዝህዎም

ናይ ህጻን ሓለዋ

ክፍሊ 47 ናይ ህጻናት ውዕል 1989

- እቲ ህጻን ኣ ጸገም ኣሎ ንምባል ዘኽእል ምኽንያታዊ ጥርጣረ ምስዝህሉ ወይ ከቢድ ጉድኣት ክበጽሖ ዝኽእለሉ ዕድል ምስዝህሉ፡፡

The power of kindness

ዓይነታት ሕጊ

- ብዛዕባ ናይ UK ስርዓት ሕጊ እንታይ ትፈልጢ?
- ኣብ መንጎ ሲቪልን ናይ ገበንን ሕግታትን ዘሎ ኣፈላላይ ትፈልጢ ዶ?
- ገበን ዝኾነ ኣብነት ሃቢ፡፡
- ኣብ UK ዘለው ኣብኔታት ቤት ፍርዲ ሃቢ

ዓይነታት ሕጊ

ናይ ሲቪልን ስድራ ቤትን ሕጊ

- ኣብ መንጎ ውልቀ ሰባትን፣ ኣኣብ መንጎ ውልቀ ሰባትን ህዝባዊ ትካላትን ዝህሉ ዘይምስምዕማዕ፡፡
- ጉዳይካ ከዳልወልካን ኣብ ቤት ፍርዲ ክውክለካን ንጠበቓ ትሓትት፡፡
- ኣብ ሲቪላዊ ጉዳይ ዝህሉ ናይ ቤት ፍርዲ ውሳነ ዝፍጸም ወይ ዘይፍጸም ክኸውን ይኽእል፡፡
- ንፋይናንስ ዝምልከት ካሕሳ ወይ ስምምዕ ወይ ውሳነ
- ናይ ስድራ ቤት ፍርዲ፣ ናይ ስራሕ ቤት ፍርድን ቤት ፍረዲ ካውንትን

ኣብነታት:

- ናይ መንገዲ ናይ ትራፊክ ሓደጋታት፣ ናይ ሕክምና ወይ ክሊኒካዊ ዕሸሽ ምባል
- ውዕል ምፍራስ
- ዕዳን መንበሪን
- ይ ኣስራሒ ጸገም ኣድለዎ

ናይ ስድራ ቤት ፍርዲ

- ፍትሕ፣ ሲቪላዊ ኣጋርነት ምፍራስ፣ ናይ ህጻናት ጉዳይ፣ ናይ ህጻናት ክንክን ምትዕርራይን ናይ ውሽጢ ገዛ ጥቕዓትን

ገበናዊ ሕጊ

- ንኩሉ ኮም ዝጸልው ናይ ገበን ተጻብኦ
- ናይ ፖሊስ ተሳትፎን ናይ ክራውን ክሲ ኣገልግሎትን (CPS)
- ብቤት ፍርዲ ገበነኛ ወይ ናጻ ተባሂሉ ዝውነስ ናይ ገበን ጉዳ
- ንሓደ ገበነኛ ዝተብሃለ ሰብ በመልክዕ እስራት፣ ናይ ገንዘብ ቅጽዓት ወይ ኮማዊ ኣገልግሎት ዝውሃብ ቅጽዓት ወይ ውሳ
- ማጂስተሪ ቤት ፍረዲ ወይ ክራውን ቤት ፍርዲ

ኣብነታት:

- ሌብነት፣ ስርቂ፣ ባርዕ ሓዊን ገበናዊ ዕንወት
- ቅትለት፣ ጥቕዓት፣ ጾታዊ መጥቃዕትን መውቃዕቲ
- ምጉጣጥን ናይ ምቁጽጻር ባህርን
- ኣገደዲድካ ምምርዓው፣ ናይ ጓ ኣንስተይቲ ምኽንሻብ፣ ሕጋዊ ዘይኮነ ናይ ሰባት ስግግር
- ምትላል፣ ሕጋዊ ዘይኮነ ናይ ገንዘብ ዝውውርን ናይ ምሻጥ ዕጽታትን

The power of kindness

ቁልፊ ቃላት

ምግፋዕ - ስልጣን ብዘይኣገባብ ምጥቃም እዩ፡፡ ኣካላዊ፣ ስምዒታዊን ፋይናንሳውን ከምኡ እውን ጾታዊ ጥቕዓት ከካትት ይኽእል፡፡

ፍቓድ - ብድሌትካ ኣብ ዝኾነ ነገር ምስዕማዕ፡፡ ምቕያርን ምቁራጽ ዘይከኣለሉ ተባሂሉ ኣይሕሰብን፡፡

ገበናዊ ተጻብኦ - ብሕጊ ዘቕጽ ተግባር፡፡

ገበን ጽልኢት – ብምኽንያት ግዳይ ዘለውዎ ሓለዋ ዝግበረሎም ባህርያት ገበነዊ ተግባርን ጽልኣትን ምብጻሕ፡፡

ሓለዋ – ናይቲ ሰብ ናጻነትን ማዕርነትን ንምሕላው ሕጋዊ ስጉምታት ሓዊሱ ስጉምቲ ምውሳድ፡፡

ምጥቃዕ - ኣካላዊ ጉድኣት ዘስዕብ ወይ ጉድኣት ንምብጻሕ ብምሕሳብ ኣካላዊ መጥቃዕቲ ምብጻሕ፡፡ ብመትቃዕቲ ክበጽሕ ዝኽእል ማህሰይቲ ኣካላውን ስነ ኣእምራውን ክኸውን ይኽእል፡፡

The power of kindness